

Guillaume Prévost

IDŐKÖNYV

I. KÖTET

A FARAGOTT
KŐ

IDŐKÖNYV

Guillaume Prévost

A faragott kő

Könyvmolyképző Kiadó
Szeged, 2009

Charles-nak és Pauline-nak

I

Sam

Samuel lehuppant az ágyára, és dült-fült: nem volt kedve elmenni. Utálkozva nézett a lábánál heverő sporttáskára, amelyből kilógott a kimonó ujja, és mintha azt duruzsolta volna: „Siess már, Sam, verseny van, hé!” Hát ez az! Pont ez a baj, a verseny! Méghozzá nem is akármilyen: „14-16 éves korosztály, minden súlycsoport.” Ördögi erőpróba, egy sportellenes, beteg agy szüleménye, amely többnyire azzal végződik, hogy az ember szembekerül egy nála tizenöt centivel magasabb és húsz kilóval nehezebb alakkal. És Samuelnek semmi kedve nem volt hozzá, hogy minden tagját összevissza facsarja valaki (például a dagadt Monk), és a végén palacsintává lapítsa a fejét egy hatalmas fenék. Ne! Ma ne! Először is ma van a születésnapja, és...

– Mit csinálsz, Sammy? – kiáltott egy türelmetlen hang odalentről. – Lekésed a buszt.

– Jól van, nagyi, megyek már. – De nem ment, sőt belefúrta fejét a párnába. A szomszéd szobából áthallatszott egy hisztérikus énekesnő lelkesült nyávogása, hosszasan áradozott, hogy milyen szép az a fiú, akivel a strandon találkozott.

Olyan cuki

Extra cuki

S asszem én is tetszem neki

A strandon az a srááác!

Rémes.

A ricsaj okozója Lili, az unokahúga, akinek nem volt jobb dolga, mint hogy szombat délelőttre odacsődítse a barát-nőit egy jó kis traccspartira, és a „dumcsizáshoz” szirupos zenei limonádét szolgált fel, de hektoliterszámra. Legfeljebb annyi hozható fel Lili melegségére, hogy csak tizenkét éves, tehát még nem nőtt be a feje lágya, és így vigasztalódik, amiért egyre gyakrabban kell nélkülöznie az anyját, aki sokáig egyedül nevelte, hanem néhány hónap óta minden útjára elkísérgeti az új vőlegényét. Lili valóságos hárpia... Miért ellenséges vele, hát tehet ő róla, hogy mindketten a nagyszüleiknél élnek? Mindig csúfolja az embert, főképp az iskolai eredmények sikos terepén. Merthogy bármilyen érthetetlen, ha azt vesszük, hogy micsoda bugyutaságoakat hallgat, Lili sikert sikerre halmoz az iskolában, jobbnál

jobb jegyeket szerez, és év végén begyűjt minden lehetséges dicséretet és jutalmat. Rejtély!

*Remélem, majd jól vigyáááz
A strandról az a srááác!*

– Sammy! Mindjárt tíz óra.

Samuel sóhajtott egy nagyot, és belerúgott a táskába. Mindenki ellene van, ez nem igazság.

Felugrott az ágyról, belebújt a tornacipőjébe (de nem kötötte bel!), és morogva kinyitotta az ajtót. Pech: Lili és bandája pont akkor tódult ki a folyosóra. Afféle dízsorfolat álltak neki, és Sam futtában észlelte a gunyoros mosolyokat meg a piros, narancssárga, rózsaszín pólókat, amik épphogy a lányok köldökéig értek.

– El ne felejts ragtapaszt vinni, Sammy! – mondta álnok jóindulattal Lili. – És kenőcsöt is a kék foltokra. Nehogy bajod essék, édesem! Emlékszel, mi volt a múltkor is, nem?

A múltkor az volt, hogy 43 másodperc elteltével Samuel ott feküdt lelapítva a dagadt Monk hasa alatt. Rágondolni is rossz. Kifordult a bokája, furcsa szöveget zárt be a lábszárral. Egy hónapra lőttek a gördeszkának.

– Próbálj meg legalább az első fordulón túljutni – tette hozzá az unokahúg, csípőre téve a kezét. – Sose lehet tudni, hátha sikerül.

– Köszönöm a jó tanácsot – válaszolta a fiú. – És ha találkozom a strandról a sráccal, odaadom neki a fotódat, megígérem. Sose lehet tudni, hátha sikerül.

Lerobogott a lépcsőn, a lányok meg pukkadoztak a nevetéstől a háta mögött. Lent már várta a nagymamája, és egy teli papírzacskót lengetett.

– Ejnye, Sammy, mit művelsz? Elkésel a versenyről. Te, aki úgy odavagy a dzsúdóért! Csak nem vagy beteg? – És aggódva, csodálkozva megrázta kékesen ősz fürtjeit.

– Minden rendben, nagyi, melegítettem. Apa nem hívott véletlenül?

Nagyi egy pillanatra lesütötte a szemét, hogy palástolja zavarát.

– Nem, kisfiam, nem telefonált. Talán majd dél körül.

– Mondd meg neki, hogy jöjjön értem a sportcsarnokba, jó?

– Jó, jó, persze.

De ezt olyan hangon mondta, mintha az unokája arról kérdezte volna, mennyi az esélye, hogy Tom Cruise meghívja magát ebédre hozzájuk.

– Fogd, Sammy, csináltam neked szendvicseket. De most már siess, mert elkésel. És vigyázz magadra, nehogy úgy járd, mint tavaly!

Samuel nagy nehezen megállta, hogy ne mondjon rá semmit. Megcsókolta a nagymamáját, felkapta a gördeszkát és ment.

Sam elfészkelte magát a busz hátsó ülésén, és kinézett az ablakon; nézte az egyforma családi házak hosszú sorát a belvárosba vezető úton... Apa már tíz napja nem adott életjelt magáról. Se e-mail, se telefon, még csak egy képeslap se.

Nem először csinált ilyet, ez igaz, de ami sok, az sok. Tíz nap! A családban sokszor felemlegették, hogy Allan milyen eredeti figura. Hogy ötéves korában fogta magát, és vagy két-három kilométeren át ment a városban egy kutya után, s akkor végre rájött, hogy eltévedt. Tízéves korában pedig – micsoda borzalmas ötlet! – körömvagdálék-gyűjtésbe kezdett, és nem volt rest egy rakás sztárnak írni, hogy küldjenek neki. És ami még borzalmasabb: többen is válaszoltak, és küldtek, egy teniszező, egy rockénekesnő, egy tévéhíradóműsorvezető... Az értékes leleteket gondosan dokumentálva elraktározta, a nagyi még mindig őrzi a piros albumot a padláson. Kis celofánzacskók, rajtuk a dátum, mellékelve a kísérőlevél. Allan napokig nézte a tévéhíradót, és próbált rájönni, hogy vajon a műsorvezető melyik ujjáról származik a szarudarabka, amit beragasztott a féltve őrzött albumba – Sam annak adta a legnagyobb esélyt, hogy egy levelezéssel megbízott asszisztens körme lehet.

Hanem hát Allan rég elmúlt tízéves. Elég nagy fiú, hogy ne gyűjtsön körömvagdálékot, ne futkosson kutyák után, és szóljon vagy jelentkezzen, ha néhány napra elutazik. Persze az is igaz, hogy amióta anya meghalt, Allan mintha egy másik világban élne. Ő, aki régen olyan vidám volt, mindig kész biciklire pattanni és versenyre kelni vele, Sammel, vagy lejátszani egy harcos *Burnout*-menetet a számítógépen, most bezárult, akár egy osztriga. Nagyi szerint a bánat miatt, és az idő majd begyógyítja a sebet. De hát már három éve történt a baleset, úgyhogy tudomásul kellett venni: nem javult a helyzet, sőt. Ezzel nagyi is tisztában volt, és az év elején

meggyőzte apát, hogy jobb, ha rábizza „a gyereket”. Az apja tiltakozott egy kicsit, aztán beleegyezett. Talán jobb is így: csakugyan nem volt ereje hozzá, hogy törődjön a fiával. A könyvesboltot jó, ha hetente kétszer-háromszor kinyitotta, azt is többnyire csak akkor, ha nagyfi ösztökélte, vagy ha egy hűséges vevő addig-addig hívogatta telefonon. Lelki bánat, mondta a nagyfi, jellemgyengeség, torokolta le Evelyn néni (Lili anyja), mély depresszió, tett igazságot az orvos.

És ugye, Allanról tíz napja semmi hír. Igaz, korábban is gyakran el-eltűnedezett, de többnyire csak két-három napra, nem tovább. Általában ajándékokkal megrakodva jött meg, és azt mondta, haladéktalanul el kellett utaznia az Egyesült Államokba, hogy beszerezzen egy megrendelt igen ritka könyvet. A nagyfi megértően végighallgatta a magyarázkodást, aztán kétfelől csókot cuppantott az arcára, Sam pedig olyan boldog volt, hogy eszébe se jutott szemrehányást tenni az apjának.

Csakhogyan ezúttal Allan sehol. És ráadásul Samnek születésnapja van. Jó, jó, eredeti figura, de egy apa akkor se feledkezhet meg a fia születésnapjáról, nem?

A jégpálya előtt szállt le a buszról. Volt szemben egy fagyaltos, és olyan jó melegen süttött a nap, hogy Samnek kedve támadt venni egy tölcsérrel. De talán nem igazán jó ötlet tíz perccel a verseny előtt, amikor megvan a kockázata, hogy úgy odacsapják, mint egy palacsintát. Pláne, hogy a gyomra már így is furcsa zajokat hallatott, nyilván

amiatt, hogy hamarosan meg kell mérkőznie a klub erős izompacsirtáival.

Letette a gördeszkát a földre, és teljes sebességgel szalomozni kezdett a járókelők, a babakocsik, a szófogadatlan kisgyerekek meg a bevásárlószatyrok közt. Nincs mámorítóbb, mint a sok mozgó akadály: ide-oda ugrálnak előle, vagy sikongatnak, ha hozzájuk ér az ember. Egyszer-kétszer súrolta a járdaszegélyt, átugrott egy betonpadon, és neki-készült, hogy bevegye a kanyart a sportcsarnokhoz. Gyerekjáték az egész, és már vagy százszor megcsinálta: jobbra a park vaskerítése, enyhén bedől az ember, hogy lendületet vegyen, derékszögben az utca, és...

És bumm! Ütközés, fémcsikorgás, csörömpölés, földindulás, Sam elterült, és úgy érezte, az egész tér a fejére zuhant. Biztosan nekiment egy otthagytott robogónak vagy bádogkukának vagy...

– A rohadt életbe! A rohadt, bűdös életbe!

Sam felemelte a fejét: nahát, egy beszélő kuka!

– A rohadt, bűdös életbe! Ez a kis nyápic Faulkner!

Egy beszélő kuka, aki még a nevét is tudja!

– Ne csináld, Monk! – szólt egy női hang.

Monk. Szóval egyszerűen belerohant Monkba.

Alighanem életosztönből (íme a bizonyíték, hogy van ilyen) Sam az oldalára hemperedett, pont amikor a dagadt Monk rávetette magát, hiába próbálta a vállába akaszkodva visszatartani egy lány meg egy másik fiú.

– Ne, Monk, ne!

– Összecsomagolom! Kinyúvasztom!

Sam felugrott, és épphogy megúszott egy (rögbiben díjazott) földre rántást, amitől nyilvánvalóan úgy elterült volna, mint egy gyalogbéka. A halántékában zúgott a vér, de, legálábbis egyelőre, semmije sem volt eltörve.

Monk láthatóan újabb rohamra készült, de szerencsére egypár kíváncsiskodó, aki látta a jelenetet, odament, hogy megfékezze.

– Hé! Hé! – lépett elé egy sötét öltönyös, szakállas, magas férfi.

– Direkt csinálta – rikácsolt Monk az öklét rázva. – Direkt jött nekem. Nézze, mit csinált! – A szatyrára mutatott, amelyből fémdarabok borultak ki, nyomtatott áramkörök. – Látja ezt? Egy vagyomba került!

Miközben Monk toporzékolt, és a szemét forgatta a düh-től, Cathie, a lány, aki megpróbálta visszafogni, megkérdezte Samet:

– Jól vagy? Nem törted össze magad?

Cathie a Saint-Mary-i cselgáncsklub oszlopos tagja volt. Tizenhét-tizennyolc éves, időnként ő foglalkozik a legfiatalabb dzsúdósokkal. Csinos lány, mindig mosolyog, és Sam nehezen tudta elképzelni, hogy Monkkal járjon.

– Hát... nem, minden rendben, köszönöm – hebegte. – Nem akartam elkésni a versenyről, és...

– A versenyről? Senki sem szólt, hogy a verseny elhalasztva?

Elhalasztották a versenyt? Elhalasztották?!

– Azt hittem, mindenkit értesítettek – folytatta a lány. – A fontanai csapat nem tudott eljönni, mert tegnapelőtt

lerobbant a buszuk. Jövő szombaton lesz a verseny. Nincs üzenet a rögzítődön?

– Nincs... Illetve izé, lehet, hogy van... Az apám... – Sam elharapta a szót. Biztos az történt, hogy a klub a könyvesbolt számát hívta, hiszen az szerepel az adatlapján. Márpedig semmi kedve nem volt elmagyarázni Cathie-nek vagy bárki másnak, hogy ideiglenesen a nagymamájánál lakik, az apja nincs a megadott címen, tehát nem tudja felvenni a telefont, meghallgatni az üzeneteket a rögzítőn. – ...Az apám valószínűleg elfelejtette – préselte a szavakat a foga közt.

Cathie lehajolt, és fölvette a gördeszkát, amely úgy meredt ki a parkkerítés vasrácsai közül, mint egy kard.

– Úgy nézem, ennek sincs baja. Mákod volt, rosszabbul is járhattatok volna.

– ENGEDJEN MÁR, NEM ÉRTI!? – ordított Monk, akit láthatóan nem sikerült lecsillapítani. – Ez a kis hülye először is megfizeti a káromat, aztán pedig...

A körülötte állók hárman is alig tudták féken tartani, és Monknak bíborvörös volt az arca, és apró zöld szeméből gyilkos szikrák csaptak elő.

– Legjobb lenne, ha eltűnnél – súgta Cathie, és Sam hóna alá csúsztatta a gördeszkát. – Eltart egy darabig, mire lehiggad.

– És téged... téged nem fog...?

– Emiatt ne izgasd magad, tudok bánni vele. Különben se biztos, hogy bármi baja volna azoknak a nyáklapoknak. Fel akarjuk tuningolni a klub számítógépeit. Monk egy igazi informatikus zseni...

Monk? Informatikus zseni? Ki gondolná, hogy agya is van!

Cathie továbbra is kedvesen mosolygott.

– Amint belebújik a gépeibe, megfélemezik rólad. Na, tűnés, jövő szombaton találkozunk.

Intett, hogy menjen már, és Samnek több se kellett. Ideje is volt, hogy lelépjen, mert Monk bődült egy nagyot:

– SAMUEL FAULKNER, TE VAKARCS! FOGAT FOGÉRT, EZÉRT MEGFIZETSZ!

II

A faragott kő

Allan Faulkner könyvesboltja Saint-Mary egyik olyan régi városrészében volt, amelyik harminc-negyven éve egyre csak romlik, hanyatlik. Érthetetlen, hogy Sam apjának választása miatt esett a mintegy másfél évszázada épült egyemeletes, tornácos házacska, amelynek kék oszlopai-ról hámlott a vakolat, a zsalui megfakultak, és be volt szorulva két még szárnalmasabb állapotú ház közé, ráadásul minden valamirevaló üzlet rég bezárt a Barnboim utcában. Már csak öregemberek laktak itt, éppolyan kopottak, mint a házuk homlokzata, kora reggel kiszállingóztak otthonukból – megannyi szellemalak –, és aztán kilenc óra tájban élelmeszerrel megrakott szatyrokat cipelve hazatértek, és gyorsan magukra zárták az ajtót.

Nem mondhatni tehát, hogy a szomszédság kitörő örömmel fogadta volna, hogy megnyílt a könyvesbolt; legfeljebb ha fogadták az új lakók köszönését, és méltatlankodtak, ha egy-egy vevő – micsoda vakmerőség! – két keréssel felállt a járdára, vagy Sam, iskolából jövet, a járdaszegélyt súrolva csikorogtatta a gördeszkáját. Ennyi volt a kapcsolat. Egyedül Max, egy három házzal odább lakó, majdnem töksüket bácsi ereszkedett le hozzájuk egy kis társalgás erejéig. Amúgy különös egy társalgás volt: az embernek többször is torkaszakadtából el kellett üvölnenie a mondatot, hogy egyáltalán esély legyen rá, hogy meghallja az öreg, s ez meglehetősen szűk határokat szabott az eszmeceserének.

Miért választotta apa a városnak ezt az elhanyagolt negyedét? Nagymama szerint védekezésből, és hogy távol tartsa magát a világ zajától. Allan eladta a Bel-Air-i szép családi házat, mert túl sok minden emlékeztetett Elisára, és keresett egy megfelelő helyet, ahol berendezheti az antikváriumot. Valójában menedéket keresett. Csakhogy az a menedék súlyos lelki teher egy tizenhárom éves... majdnem tizennégy éves... fiúnak, aki nemrég veszítette el az édesanyját, és aki mindaddig bevásárlóközponthoz, mesterséges fényárhoz volt szokva, és ahhoz, hogy mindig-mindig van valami program.

Sam fölment a tornácra és körülnézett. Semmi nem mozgott. Nem volt biztos benne, hogy jó ötlet volt idejönni. Lehet, hogy szólni kellett volna a nagyinak. De hát elmaradt a verseny, az egész napja szabad, és különben is: születésnapja van. Kinek árt vele, hogy hazaugrik. Merthogy azért

ez maradt az otthona, nem? Kiválaszt egypár cédét, tesz-vesz egy kicsit a régi holmijai közt... „És megnézi, hátha közben apa hazajött véletlenül – tette hozzá egy belső hang. – Vagy hátha hagyott valami nyomot, amiből megtudható, hová tűnt.” Igaz, nagypapa kétszer is eljött a könyvesboltba a héten, de ki tudja, hátha...

Elfordította a kulcsot a zárban. Az ajtó csikorogva kitárult, és a cégtábla (*Faulkner antikvárium*) belengett a bejárat fölött.

– Apa!

Csend. Sam átment az előtérben és a nagy helyiségen, amelyben éppen úgy sorakoztak a könyvek a polcokon, mint a könyvtárban. Voltak asztalok és székek, hogy bele lehessen lapozni a művekbe, sőt két kanapé is halogénlámpákkal, hogy kényelmesen lehessen olvasgatni. Itt volt a Bel-Air-i ház eladásából származó pénz nagy része, megsárgult papírok és bőr könyvtáblák formájában. Egyébként rejtély, hogy tudott apa ennyi sok kötetet összeszedni, amiként az is, hogy néhány vevőt még mindig ide tudott vonzani. Na, persze valószínű, hogy a nagyszülők időnként a zsebükbe nyúltak...

Ki a konyhába. Rend van. A mosogatógép tiszta, és cuppan a szigetelógumi, ahogy kinyitja a gép ajtaját, ami arra vall, hogy már napok óta nem nyúltak hozzá. A frizsider majdhogynem üres, nincs benne más, csak néhány doboz lejárt szavatosságú joghurt, két doboz sör és egy csomag műanyag fóliás virsli („nemcsak a fólia, a virsli is műanyagból van” – mondja rá a nagy). A közelmúltban itt nem volt nagy lakoma.

Sam fölment az emeletre, és bizony elszorult a szíve, ahogy a szobájába lépett. A gördeszskabajnok Tony Hawk posztere meg a Viggo Mortensené a falon, a matchbox-gyűjtemény (azért ez más, mint a körömvagdalék!), a rajzai és a gitár még abból az időből, amikor próbálgatott megtanulni játszani rajta... Na, de hát nem azért van itt, hogy szomorodjon és sajnálja magát. Bedobott két régi cédét a táskába, hadd legyen mire hivatkozni majd, és átment körülnézni az apja dolgozószobájába. Sajnos, nem volt mindenre magyarázatot adó levél az íróasztalmappán, utazásra vonatkozó papír a fiókokban, utazásiiroda-számla a szemétkosárban. A hálószobában lévő ruhásszekrényben pedig, legalábbis ránézésre, ott volt a teljes ruhatár, és érintetlenül ott virított a három nagy sárga bőrönd.

Furcsa, nagyon furcsa! Apa úgy indult volna neki a vakvilágnak, hogy még egy váltás ruhát se vitt magával? Vagy úgy számított, hogy csak néhány órára, legfeljebb egy napra megy el? Merthogy itt a fogkefeje is (csontszáraz) meg a fogkrém, a villanyborotva... Hacsak... Önkéntelenül egy szakadékba zuhant, összeroncsolódott autó képe villant az agyába. Egy kézmozdulattal elhessentette a rémképet: nem, az apjának nem eshetett baja. Egy ilyen „eredeti alaknak”? Ugyan! Az ilyenek mindig a talpukra esnek, nagypapa megmondta. Biztos van magyarázat.

Sam visszament a földszintre, és megállt a kis asztal mellett, amelyen a telefon terpeszkedett. Mellette az ezüstszín üzenetrögzítő szaporán villogott: „20 üzenet, a memória betelt”. Sam bekapcsolta. Zúgás, aztán pitty.

– Faulkner úr? A múlt héten jártam a boltjában, és láttam a *Húszezer mérföld a tenger alatt** egy példányát, amelyet szeretnék... Piií! Sam továbbtekert a következő üzenetre:

– A Barnboim utcai könyvkereskedést keresem. Az iránt érdeklődnék, hogy mikor vannak nyitva, mert keresek egy ritka kiadványt, mégpedig a...

Piií! Következő üzenet:

– Allan? Itt Thomas Mourre. Sikerült felhajtania a Plantin-Bibliát, amit megrendeltem magánál? Mert az a helyzet, hogy...

Piií! És így tovább. Vevők és érdeklődők üzenetei, köztük egy-egy téves hívás, meg egy vállalkozó ajánlata („Khm! Faulkner úr? Ha ki akarná cserélni a lakása ablakait vagy zsaluit, a cégünk felajánlja...” stb.), egy rosszkedvű hívás a bankból, hogy mikor tudna befáradni, és nagy hat kísérlete, hátha sikerül beszélni a fiával. Az utolsó hívás is legalább nyolc nappal korábbi volt, úgyhogy a cselgáncsklub üzenete természetesen nem szerepelt, addigra már réges-rég nem volt hely a szalagon.

Igazából csak egy hívás rítt ki a hús közül. Egy távoli, fémes hang, amelyet eltorzított a távolság vagy a vonal rossz minősége:

– Allan? Én beszélek... Tudom, hogy ott vagy... Ne hülyéskedj, vedd már fel! Hallod, Allan? Hé! Vedd fel, az istenfáját! – Hosszú csend, s aztán: – Oké! Aztán ne mondd, hogy nem figyelmeztettelek...

* A könyv régebbi címe, amivel Magyarországon is forgalomba került: *Némó kapitány*

Azzal a titokzatos telefonáló letette. Sam többször is visszatekerte a szalagot; a hívás apja eltűnésének másnapján jött. Fenyegető volt a hang, de ami még ijesztőbb: egy ismerős bizalmaskodó hangja. Pedig Samuel el se tudta képzelni, ki lehet az. Van valami köze apa hirtelen távozásához? Nincs kizárva, ha figyelembe vesszük az alig burkolt fenyegetést: „Oké! Aztán ne mondd, hogy nem figyelmeztettek...” De az is lehet, hogy semmi köze hozzá, hiszen Allan már nem hallotta a rögzített üzeneteket. Na?

Samnek támadt egy ötlete: megnyomta a telefon ismétlőgombját, hogy az utolsó hívott szám megjelenjen a kijelzőn. Az apjának immár három éve nem volt kocsija, és gyakran utazott taxival. Előfordulhatott, hogy taxit hívott, és a vasútállomásra vagy a repülőtérre vitette magát... A taxitársaságok kötelesek rögzíteni, hogy melyik kocsi mikor merre járt (ezt egy krimisorozatból tudta), úgyhogy esetleg meg lehet tudni, hogy...

– Halló! – bődült bele egy rekedt hang a telefonba.

Hát ha ez a nő a diszpécser, akkor hagyja abba a dohányzást, de azonnal!

– Halló! Azért telefonálok, mert érdeklődni szeretnék, hogy...

– Mi van? – ordított sértetten a hang.

– Érdeklődni szeretnék. Az apám hívta magukat néhány napja, és...

– Beszéljen hangosabban, a hétszentségit!

„A hétszentségit!” De hiszen ez Max! Az öregúr, aki süket, mint a nagyagyú, és itt lakik néhány lépésnyire.

– Max! Maga az, Max?

– Kit keres?

– Sam vagyok, Max, Allan Faulkner fia, tudja, az antikváriumból. Az apám hívta tíz napja...

– Akvárium? Utálok a halakat, nem kell akvárium, maga istenverte halkupec!

És lecsapta a telefont.

Samuel csak álldogált egy darabig a kagylóval a kezében, és nemigen tudta, mitévő legyen. Legjobb lenne most azonnal odamenni Maxhez. Apa alighanem azért hívta fel, hogy átvigyen egy kulcsot, vagy megkérje, hogy locsolja meg a virágokat a tornácon, ilyesmi... És mi van, ha azt is elárulta, hogy hová megy? Ha mondott egy nevet, egy városnevet?... Nem lesz könnyű szót érteni az öreg harcossal, de mit csináljon, nincs más nyom, amin elindulhatna.

Sam felkapta a sporttáskát, és már indult kifelé, amikor szemébe ötlött a pinceajtó. Nagyapa azt mondta, megnézte a pincét... Érdeemes lemenni? Eh, mit veszíthet vele? Egy perc az egész. Sam meggyújtotta a villanyt, és lement a raktárba. Allan fémpolcokra halmozva tárolt itt könyveket, de volt egy rakás üres kartondoboz is, mindenféle szer a könyvtáblák tisztítására, ápolására, a hátsó falon pedig egy nagy kárpit. „Az a szőnyeg, az bizonyára azért van ott, hogy védjen a nedvességtől meg a hidegtől” – gondolta Sam, de azért fogadni nem mert volna rá, hogy ez a magyarázat. Összevissza háromszor vagy négyszer járt itt lent, és az is még akkor volt, amikor ideköltöztek: a pince apa felségterülete. Mindegy, ma nincs itt senki.

Elindult, de a lépcsőfordulón megtorpant. Itt valami nincs rendben. Nem ilyen volt ez a raktár. Vagy legalábbis nem ilyenre emlékszik. Mintha... igen: mintha összement volna. Lehet, hogy hülyeség, de mindegy... és különben is, az egyetlen tantárgy, amiben Sam kitűnt az iskolában, az a rajz volt; azt az egyet nem lehet mondani, hogy ne volna jó megfigyelő. Számolta a lépéseket a hátsó falig: egy, kettő, három, négy, öt. Nem, ez kevés, legalább két méter hiányzik, megvolt ez hét-nyolc méter is. Ami azt jelenti, hogy...

Megállt a kárpit előtt, amely valami középkori faliszőnyeg másolata volt mesebeli egyszarvúval, szépséges királylánnyal. Megnyomta az ujjával, de ellenállásba ütközött, ezek szerint mégiscsak ott a fal, képzelgés volt. Megütögette, kongott. Lehet, hogy apa felhúzott egy falat, és azt takarja el ezzel a kárpittal? De mit rejteget? Egy másik raktárat? Még értékesebb könyveket?

Felemelte a súlyos kelmét, és bebújt alá. Csakugyan válaszfal volt mögötte, gipszkarton fal, amit gyerekjáték megcsinálni. Balról jobbra haladva tapogatózott. Kétféle méternyire a saroktól csuklópántot tapintott az ujjá: ajtó! Benyitott, hevesen vert a szíve.

– Apa!?

Senki sem volt a leválasztott kis helyiségben. Egy kis éjjeli lámpa világította meg, és igen egyszerűen volt berendezve: tábori ággy, ülőke – azzal kész. Sam megkönnyebbült, elvégre ott találhatta volna az apját ájultan is... hogy még rosszabbra ne is gondoljunk!... Hanem csak úgy hemzsegték a fejében a gondolatok. Meglátott egy jó nagy könyvet az ággy mellett

a földön. A fény felé tartotta: cím nincs, szerző nincs; repezgett, vastag piros táblaborító. Felütötte. Történelmi tárgyú könyv, ez nem kétséges: *Bűnök és büntetések Vlad Tepes uralma alatt*. Gyorsan átfutotta az oldalpárt, amely összefoglalta, hogy milyen kínzásokat, kínváltásokat és egyéb gyötretéseket alkalmazott egy bizonyos Vlad Tepes nevű egyén a 15. században valahol Havasalföldön (Havasalföld: micsoda elnevezés!). Régi könyv, de nem túlságosan, a betűtípusból meg a nyomásból ítélve úgy százéves lehet. Apa nagy történelembolond, de azért azt nem gondolta volna, hogy bezárkózik ebbe a nyomorúságos odúba, és itt olvasgatja egy vérszomjas havasalföldi alak rémtetteit.

Sam levette az elemlámpát, amely egy kampón lógott, és lassan átprésztázta az egész szobát. Semmi nem volt benne, az ágyon és a támlátlan széken kívül, csak egy szürke tömb a sarokban, egy fölül lekerekített, fél méter magas nagy kő. Közelebről is szemügyre vette. Totemféle volt, vagy valami hasonló bálványoszor, a horrorfilmekben látni ilyet, jobbra általuk fogan meg egy szörnyű ősi átok, és veszi üldözőbe azt, aki megtalálja a „vudut”. Csak az egyik oldalán volt dísz, primitíven ábrázolt nap a felső részen, benne egy kör, és sugarak (tulajdonképpen vájak) indultak ki belőle, szám szerint egy fél tucat. Alul egy kis üreg volt belevájva, akkora, hogy egy kéz kényelmesen belefért. Leginkább egy kőkorszaki amerikaimogyoró-automatára hasonlított, csak amerikai mogyoró nélkül. Egy szó, mint száz, nem volt semmi értelme. Hacsak nem csatlakozott apa nagy hirtelen valami szektához...

Sam apróra átkutatta az elemlámpával a kő környékét, és egyszer csak valami megcsillant a lába előtt. Felvette, forgatta a tenyerén a közepén lukas, piszkos kis érmét, nézte az egymásba fonódó vonalakat, jeleket, amelyek leginkább az arab írásra emlékeztettek. De hogy melyik országból való? Hát az rejtély. Mindenesetre nem látszik se nagyon réginek, se nagyon értékesnek. Lehet, hogy ez a totem valójában egy messzi országból származó hagyományos játék. Néhány lépésnyiről az érmevel el kell találni a mélyedést (azért nem jár sok pont) vagy az egyik napsugarat (azért igen). Izgalmas, nem?

De amikor megpróbálta beleilleszteni az érmét a vájatokba, rájött, hogy ez nem megy, mindegyikből kicsúszik... Egyetlen hely maradt, amelyikkel még kísérletezhetett... Nem nagyon bízott benne ugyan, de odatette az érmét a nap közepébe; pontosan beleillett, és mintha valami delejes erő magához vonzotta volna.

„Ejha! – gondolta Sam. – Ez már haladás.”

Halk zúgás támadt. A fiú a kötömbhöz tapasztotta a fülét, és szabályos, nagyon távoli remegést érzékelt. Mi több, már nem is volt egészen hideg a kő. Biztosan a képzelet játéka. De nem, ez nem képzelődés, valami csakugyan árad a kőből. Melegség... Melegség és mágneses erő. Sam úgy érezte, hogy remeg körötte a föld, és ha a langyos kő ovális tetejére tenné az ujját, a teste is átvinné a különös vibrálást. Előrenyújtotta a kezét...

Az volt az utolsó emléke, hogy perzselő fájdalom fut végig a karján, és lánggra lobbantja az egész testét.

III

Iona

Sam térdre rogyott; felkavarodott a gyomra, öklendezett. Görcsösen hányt, nem bírta abbahagyni, de közben döb-benten látta, hogy füves talaj van a keze alatt. Fű... Fű?!

Amikor végre fel tudott nézni, majdnem elájult: nem a raktárban volt. Hogy hol? Sehol. Kavicsos tengerpart, szélhordta homokpadok és mögöttük a végtelen tenger. Ő maga egy mohos sziklával teleszórt domboldalon térdelt. Mi történt vele? Hát a ruháival? HOL VANNAK A RUHÁI? A farmere meg a pólója? Csak valami durva anyagból való, izzadsággal átitatott, hosszú ujjú, lábszárközépig érő hálóingféle van rajta. És még szúr is. Arról nem beszélve, hogy mindene ég. Ott sajog a testében a perzselő érzés, ami akkor futott végig rajta, amikor megérintette a követ. Egy eleven

fáklya, igen, az... Hanem a bőre csodálatos mód mégis érintetlen, olyan rózsaszín, akár egy kisbabáé. Mintha álom lett volna az egész.

Nagy nehezen feltápáskodott. A kő! Biztosan van valami szerepe. Ott volt két-három méternyire. Csakhogy már nem ugyanaz a kő volt. Egy kicsit nagyobb, sötétebb. Viszont ugyanolyan minták voltak rajta: nap, amelynek bevájódnak a sugarai, alul pedig egy üreg sötétlik. Samuelt hirtelen vad remény töltötte el: elegendő, ha beilleszti az érmét a rajzolat közepébe, és máris visszazökken minden a rendes kerékvágásba. Ez egy rémálom, mi más volna? És a rémálomban az a dolga, hogy a megfelelő helyre tegye a varázsérmét... Gondosan átkutatta a füvet maga körül, aztán dühödten kaparta a földet: az érmének semmi nyoma. Távolabb is keresgélte, nézte a kavicsok alatt, feltúrta a homokot a sziklák körül: semmi. Különféle formájú kavicsokkal próbálkozott, de egyik sem illett pontosan a napkorongba. Káromkodott, szidta a követ, és végül sírva fakadt. Nem, ez nem álom... Nem álom.

Hosszú percekbe telt, mire úgy-ahogy visszanyerte a nyugalalmát. Bármi történt, a sírás nem segít. Az a lényeg, hogy él, és igazából nem esett baja.

Fázott. Leporolta magát, és elindult fel a kaptatón, hogy messzebbre ellásson. Szigeten volt, egy nagy, meglehetősen kopár, széljárta, zöld foltokkal tarkított szürke szigeten. Mögötte a tenger görgette hullámain, feje fölött súlyos felhők úsztak az égen, és közülük imitt-amott aranszínű fényoszlopok ereszkedtek a földre. Ott pedig, a távolban, mintha...

igen, mintha házak volnának... Hát persze! Az ott füst, sőt emberek is jönnek-mennek, innen messziről apró pontoknak látszanak.

– Hahó! – kiabálta. – Hahó!

De hallótávolságon kívül voltak, és különben is felőlük fúj a szél. Sam nekiiramodott, ügyet se vetve rá, hogy mezítláb van, futott lefelé a bozótoson át. Van falu! Nem lakatlan a sziget! Hamarosan minden kiderül. Lehet, hogy rosszul lett a pincében? Mentőhelikopteren szállították (ezért van hálóingben), a helikopter lezuhant, és... Szerencsésen megúsza a balesetet, és azok az emberek majd pártfogásukba veszik. Száraz ruhát vesz fel, és telefonál nagyinak, hogy nincs baj. Már biztosan halálra izgulta magát.

Sam tízpercnyi futás után kifulladásra lassított. A falu már csak pár száz méternyire volt. Igazából nem is falu volt az, hanem palánkkal övezett kunyhócsoport, középen egy kőházzal. Üdülőtábor? „Vissza a természetbe!” jelszavú hippik kommunája?

Megállt. Jobban szemügyre vette a lakosokat. Legalábbis egy részüket, azokat, akik egy juhakolnak látszó karám mellett csoportosultak. És mintha órá mutogatnának, és vitatkoznának. Mind férfiak, és ők is furcsán vannak öltözve: hosszú barna ruha, a derekukon vastag zsinórral megkötve. Sam a fejére csapott. Csuha! Szerzetesek! Hát persze! Ezek itt szerzetesek. Hú, mit fog szólni az apja!

Ment tovább, de most már óvatosan lépkedett. Nem emlékezett, hogy ilyesfajta vallási intézmény volna a környéken. Úgy látszik, igencsak komolyan vették a pincebéli

rosszullétét, hogy ilyen messzire vitték hazulról. Bizonyára több napig nem tért eszméltre. Pedig, eltekintve a hányástól, nem is érezte rosszul magát.

A férfiak is megindultak. Rendezetlen csoportban, hadonászva közeledtek. Egyesek botot vagy kardot ráztak. Samnek ismét összerándult a gyomra. Látott egyszer egy riportot olyan középkorimádók klubjairól, akik hétféteken összejönnek, és úgy élnek, mint a keresztes hadjáratok idején. Tök hangyások... Na, mindegy, nincs választása, csak ők vannak a szigeten. Hallotta a hangjukat, mondatfoszlányokat sodortak felé a szélrohamok.

– *Dia dite...*

– *Go rév... mé agot...*

Mintha tündéül beszélnének *A gyűrűk urából*. Nyilván csak azért, hogy még „korhűbbnek” látsszanak.

– *Bhi ag Chaluim Cille! Acht bhi...*

Sam megköszöri a torkát, és üdvözlés gyanánt föl emelte a kezét:

– Hahó!

Már csak húszméternyire volt.

– *...uejnich nah-Alban?*

És akkor minden korábbinál hihetlenebb dolog történt: Sam azon kapta magát, hogy *érti, mit beszélnek ezek az emberek*. Az imént még torokhangú, ismeretlen nyelv volt, most meg... most meg olyan, mintha az anyanyelve volna!

– Mondtam én! – rikoltott egy görnyedt hátú, szakállas férfi. – Egyszer csak itt termett a Szent Columba öbölben.

– Az ő kémjük – bődült el egy másik alak, és majd' átdőfte Samet a tekintetével. – Felderítőként jött, ki akar rabolni bennünket.

– Csend legyen! – hallgattatta el őket az, aki elől jött, és alighanem a vezérük volt. – Előbb hallgassuk meg, mit mond. Lehet, hogy végtelen jóságában az Úr küld nekünk még egy utolsó hírnököt. Honnan jössz, fiam?

– Biztos hajótörött – mondta egy magas sovány, mielőtt Sam kinyithatta volna a száját. – Ilyenkor sok halászbárka van kint a tengeren, és...

– Fogd be a szád, Pizskafa! – fojtotta bele a szót a főnök. – Elég nagy fiú már, nem? Majd ő elmondja.

Samuel nagy erőfeszítéssel úrrá lett a remegésen, ami már indult felfelé a lábszárán. El se tudta képzelni, milyen szokatlan hang fog kijönni a torkán. Arról meg, hogy miért került a szigetre (tekintve, hogy milyen különösen viselkednek ezek az emberek), jobb, ha semmi határozottat nem mond.

– Hajótörött vagyok – rebegette a tünde hangzású nyelven. – El... elsüllyedt a hajóm.

– Na, ugye! – vágta rá Pizskafa.

– Hazudik! – süvöltötte a púpos. – Egyszer csak ott termett.

– Ejnye, Güzü testvér! Ne mondd nekem, hogy olyan éles a szemed, mint fiatalkorodban! – intette le a főnök. – És mivel Szent Columba öblében ért partot, lehet, hogy ez égi jel... Mert mondjátok meg, testvéreim: áldott emlékű mesterünk nem óvott-e meg bennünket minden veszedelemtől?

– De igen, apát úr – felelték kórusban a többiek.

– Kegyetlen időket élünk, de Szent Columba öbléből semmi ártó nem jöhet, igaz? Az Úr nem engedi, hogy ellenségeink bemocskolják ama szent helyet. Tehát hacsak be nem bizonyosodik az ellenkezője, joggal feltételezhetjük, hogy a fiú csakugyan hajótörést szenvedett, úgy került a szigetünkre. Ki tudja? Hátha hasznunkra válik, hogy idevetődött. Nemde, Isten útjai kifürkészhetetlenek, és végtelen az Ő bölcsessége. – Samuel felé fordult. – Mi a neved, fiam?

– Szam – bökte ki némi tétovázás után Sam.

– *Szaum* – ismételte meg, mélyen zengetve az „au”-t, az apát. – És meg vagy keresztelve, *Szaum*?

– *Taa* – bólintott Sam, egyre természetesebbnek érezve, hogy ezen az idegen nyelven beszél.

– Ezek szerint tudsz keresztet vetni, ugye?

Az egész társaság feszülten várta a választ, és Sam úgy gondolta, az lesz a legjobb, ha bemutatót tart: három ujját a homlokához, a melléhez, a jobb, majd a bal vállához érintette.

– Amen! – fogadta moraj a mozdulatát, és mintegy varázslásra lehanyatlottak a botot, kardot emelő karok.

Az apát rámosolygott:

– Jól van, *Szaum*, látom, jó keresztény vagy, és nem valami sátánfajzat. Tehát halászbárkán szolgáltál, ha jól értem. Így volt?

– Így – hagyta rá Sam; mi más tehetett volna?

– Nohát, *Szaum*, az elkövetkező napokra, hacsak meg nem másítom a döntésemet, csatlakozhatsz a közösségünkhöz.

Az istállóban fogsz aludni, a kulcsár testvér majd ad egy nyaláb szalmát. Szigorúan tilos bemenned a hálóterembe és az éléskamrába, a templomba és a bibliamásolóba pedig csak kísérettel léphetsz be. Mondjuk Ranald testvér kíséretében. Ha már olyan buzgón védelmébe vett, legyen gondja is rád: Ő szabja meg, hogy mit kell tenned, és persze azt is, hogy mit nem szabad.

Figyelmeztetés érződött a szavaiból, s ez láthatólag nem kerülte el Ranald testvér (csúfnevén Pizskafa) figyelmét, mert tiszteletteljesen meghajolt.

– Balszerencsédre a leggyászosabb időkben vetődtél Iona szigetére – folytatta az apát. – Lehet, hogy jobban jártál volna, ha ott pusztulsz a bárkán. A fehér idegenek már úton vannak felénk. Amerre járnak, feldúlnak, kirabolnak minden települést, minden monostort, és lehet, hogy már holnapután ideérnek. És tudván tudják, hogy messze mi vagyunk a leggazdagabbak. Félek, Szaum, hogy a sorsodat a miénkhez kötötted. – Tarkón legyintette Samet, atyailag, de olyan erővel, hogy a fiú majdnem orra esett. – Megpróbál bennünket az Úr, édes fiam. Lehet, hogy harcolni kell... De hát mit tegyünk? Örüljünk, hogy ma éjjel még nyugodtan alhatunk.

Sarkon fordult, és indult a falu felé, de Samuel égett a vágytól, hogy többet is megtudjon:

– Bocsásson meg, atyám, hadd kérdezzem meg, hogy...

Az apát megtorpant, visszafordult, és roppant szigorúan meredt Samre.

– A legelső szabály, amit véss az eszedbe, Szaum halász, a hallgatás parancsa. Itt csak az beszélhet, akit kérdezek,

vagy akinek a szolgálat miatt szólania kell. Az apátságon belül pedig végképp hallgatnod kell. Megjegyezted? Ralald testvér! Legyen gondod rá, hogy a védenced ne szegje meg többé a rendtartást.

Ralald testvér Samuel elé lépett, és a tekintetével rákényszerítette, hogy alázatosan lesüsse a szemét.

Samnek tudomásul kellett vennie, hogy ez bizony nem jelmezes megszállottak hétvégi szórakozása. Ezek az emberek nem játszanak, ezek igazi szerzetesek. Méghozzá elmaradt szerzetesek, akik talán a Tragya planétáról potyantak a Földre, azért hajlandók ilyen körülmények közt élni. Az apátságuk valójában egy nagy sárhalmon szétszórt deszkakunyhóból állt, és csak középen a kéttornyú kőtemplom emlékeztetett a civilizációra. Minden egyéb...

A kulcsár először is az istállóba vezette Samet, és megágyazott neki, azaz az egyetlen tehén lábához vetett egy nyaláb szalmát. Aztán adott neki egy molyrágta csuklyás csuhát és egy vastag gyapjútakarót. Ráparancsolt, hogy estebédig ki ne mozduljon az istállóból, és olyan undorral nézett rá, hogy Samnek nem lehetett kétsége felőle: akárcsak Güzü testvér, a púpos, ő sem tudta megemészteni, hogy egyszer csak, a semmiből felbukkant egy sosem látott fiú. Szó, ami szó, meg lehet érteni őket.

Az istálló egyetlen ablakán zsalu volt, de a fatábla résein át ki lehetett látni, és Sam elnézte a leszálló estben sürgölődő barátokat. Tizenöt-húszan voltak, különböző korúak, de – az apátot és Pizskafát leszámítva – mind alacsony

termetűek. Szemlátomást tudták a dolgukat, nem volt szükségük rá, hogy beszéljenek. Egyesek teli kosarakat megsákokat cipeltek, cölöpöket leverve erősítették a palánkot, mások a harangtorony tövében lévő világos, tágas házban dolgoztak, és átjárogattak a templomba, ahol különben is nagy volt a jövés-menés. És közben csönd volt, csak a saruk cuppogtak a sárban.

Samuelnek nem fért a fejébe ez az egész. Rémllett neki valahonnan ez az Iona nevű sziget, de hát az Új-Skócia tájékán van, nem épp a szomszédban. És hagyjuk most, hogy hogy került ide, attól függetlenül is érthetetlen rejtély ez az apátság, és vajon kik lehetnek azok a fehér idegenek, akiket az apát emlegetett? Miféle veszélytől vannak úgy beijedve ezek a szerzetesek? *És főleg: hogy lehet, hogy érti és beszél a nyelvüket?*

Kivágódott az istállóajtó.

– Szaum! – szólt be Pizskafa. – Vacsoraidő van, siess! És tudod: egy szót se!

Sam engedelmesen követte a sűrűsödő sötétben egy hosszú épületig, amely a konyha folytatása volt: a refektórium. Amikor belépett, mindenki felé fordult. Többen voltak, mint gondolta, legalább harmincan, két hosszú asztalnál ültek. Az apát egyedül ült a helyiség végében, egy szerzetes pedig egy írópolcnál állt, és egy hatalmas könyvet lapozott. Senki sem szólt egy szót sem, de a barátok olyan furcsán kapirgálták a tányérjukat, mintha szertartást végeznének. Güzü, a púpos jobboldalt ült, egészen elől, és ádáz pillantást vetett Samre. Ranald testvér a bal oldali asztalhoz kormányozta védencét,

és mihelyt leültek, a szolgálattelvő szerzetes elkezdte a felolvasást. Samuel gyanította, hogy latinul van a szöveg, de az „ionai tündétől” eltérően, abból egy kukkot sem értett. Az agyában megtelepedett szinkrontolmács, úgy látszik, csak egy nyelvre van hitelesítve, kettő már sok neki.

Megjelent a konyhás testvér egy jókora kondérral. Körbejárt, és telemerte a tányérokat valami illatozó levessel, amelyben mindenféle fűszerek sötétlettek, mint megannyi hajcsimbók. Samuel otthon nem evett levest, ez elvi kérdést volt nála, de most farkaséhes volt, ráadásul vagy három tucát szempár szegeződött rá. Vitézül belemérítette a kanalát a gőzölgő lébe, kihalászott egy kisebb kazal salátafélét, és bekapta. Ráfizetett. Először is leforrázta a szájpadrását (legalább másodfokú égési sérülés), továbbá hihetetlenül keserű volt, keserű, mint az epe. És persze szó se lehet róla, hogy kiköpje. Összeszorította hát a fogait, érezte, hogy könny gyúlik a szemébe, de sebjaj, minden erejét összeszedve lenyelte a falatot (harmadfokú égési seb a nyelőcsövön). Szerette volna gyorsan leöblíteni, ott is volt előtte a teli fémpohár, de azzal is pórul járt, trágyalézű szeszes ital volt benne, nagyot csuklott, amikor kortyolt belőle. Pizskafa finoman bokán rúgta, és Sam úgy döntött, hogy nem nyúl a leveshez. Elmajszolt egy darabka szalonnát (a hatalmas szeletből ennyi volt a húsos rész) és egy kis kőkemény sajtot. A „desszert” (édeskés, meleg ragacsos tészta) végre ehető volt, az viszont úgy megfeküdte a gyomrát, hogy kénytelen volt felhajtani a fémpohárban lévő undorító lötytyöt. És ő még azért szokott

szemrehányást tenni a nagyinak, hogy nem ad elég majonéz a sült krumplihoz!

Végre túl volt a vacsora megpróbáltatásain, és Ranald testvér egy gyertya pislá fényénél visszavezette az istállóba. A sötét égen csillagok hunyorogtak, és szél fújdogált szeszélyes futamokban.

– Sajnálom, Szaum, de nem hagyhatom itt a gyertyát – súgta oda Pizskafa –, az apát megtiltotta. Nehogy véletlenül felgyújtsd az istállót. – Kinyitotta az ajtót, utat adott Samnek. – Hanem azért hoztam neked valamit. – Egy darab fekete kenyeret halászott ki a csuhája alól, és a fiú kezébe nyomta. – Még valami: van egy csöbör a jászol alatt, ha tudsz fejni, rajta!

Azzal Ranald kifordult az istállóból, és Sam hallotta, ahogy a nagy kulcs megcsikordul a zárban. Újra egyedül volt. Illetve csak majdnem egyedül: elbődült a tehén, emlékeztetve rá, hogy ő is ott van. Samuel odatapogatózott a sötétben, és azt kellett tapasztalnia, hogy hálótársa már rajta fekszik a neki vetett szalmaágyon. Na, kellemes éjszákának néz elébe!

IV

Chaluim Cille kincse

Samuel szerette volna, ha a saját szobájában ébred, a paplan alatt, és azt hallja, ahogy megszólal a rádió: „Hét óra, srácok, csipkedjétek magatokat! Gyerünk, nyomjatok rá egy kis kakaót, és hallgassátok a Hit FM-et, jön a Linkin Park legújabb bomba száma...” De ehelyett a tehén végighúzott rajta a farkával, és szívet tépően elbődült. Az valami hihetetlen, hogy mit összelármázik egy alvó tehén! Mammog, kérődzik, fújtat... Vagy még rosszabbat művel... Arról nem beszélve, hogy ezek a kretén csuhások egyfolytában sétafikáltak a templomban, és fülsiketítően énekeltek... a jelek szerint csak nappal hallgatnak... sőt, még harangoznak is, amikor éppen eszükbe jut. Egy szó, mint száz, egész éjjel le sem hunyta a szemét.

Reggel pedig... Összezárva a trágyaszagú, folyton zajongó hálótárssal, Sam nem talált jobb elfoglaltságot, mint hogy az ablakból nézze a szerzetesek ténykedését. Vívóedzéssel kezdték a napot; a jelmezük a *Csillagok háborúja* hőseire emlékeztetett, a szerencsétlenkedésük pedig a *Videogag* amatőr szereplőire. Még az is megfordult Sam fejében, hogy vajon nem egy tévés kalandshow forgatását látja-e: „Harmincan vannak, maguk vannak egy lakatlan szigeten, és megfogadták, hogy úgy élnek, mint a szerzetesek 1000-ben. Nézzék, ahogy füveken élnek, kardoznak a sárban, és énekelnek éjfél után! Kedves nézők, szavazzanak! Önök választhatják ki minden szombaton, hogy a következő héten ki legyen az apát.” Stb.

Csak épp kamera nincs.

Déltájban, amikor már kopogott a szeme az éhségtől, végre megjelent Pizskafa. Madzaggal volt körültekerve a kézfeje, és a madzagon horgok fityegtek.

– Gyere, Szaum, megyünk halászni – mondta halkan.

Halászni?! Húha! A barátok szaván fogják: halásznak mondta magát, hát tessék, fogjon halat. Hát jó, nem fognak csalódni.

– Gyere már!

Sam Ranald testvérhez igazította lépteit. Hátral mentek ki a táborból, így legalább nem találtak a „harcosokkal”, és amikor már nem kellett attól tartani, hogy meglátják őket, Pizskafa egy darab kenyeret és sajtot húzott ki a csuhája ujjából.

– Nesze, egyél! Gondolom, te nem naponta egyszer szoktál étkezni.

Sam rávetette magát az aranybarna kenyérre, és (kevésbé mohón) a szürkésfehér, kőkemény sajtba is belemélyesztette a fogát.

– Ne rágd – tanácsolta Pizskafa –, hagyd, hogy elolvadjon a szádban.

Távolodtak az apátságtól, alacsony kőfalakkal határolt, harsányzöld réteken mentek keresztül, és Sam végre megmerte kérdezni:

– Hová megyünk?

– Te nem halászok fia vagy, igaz? – kérdezte Ranald válszsképpen.

– Az a helyzet, hogy...

– Nem érdemes hazudnod... Ha odaadnám neked ezt a horgászkesztséget – lóbálta meg a zsineget –, nem tudnád használni. Egy egyszerű halásznak nem ilyen fehér a foga, és nem ilyen finom a keze.

Sam lázasan gondolkozott, valami hihető mesén, de semmi nem jutott eszébe.

– Különben szerintem az apát sem hitt neked. De nyilván jobbnak látja, ha nem firtatja a dolgot.

Sam csak annyit értett az egészből, hogy bármikor leleplezhetik.

– És Güzü testvérre sem lehet rámondani, hogy rosszul látott a vaksi szemével, igaz, Szaum? Igenis a Szent Columba öblében bukkantál elő... Tudod te egyáltalán, ki volt Szent Columba, gaelül Chaluum Cille?

Sam ingatta a fejét.

– Ő volt az apátságunk alapítója idestova két és fél évszázada. Írországból jött. Ionát választotta kiindulási pontnak, innen akarta terjeszteni az Igét Kaledóniában. Abban az időben a piktek és az angelek még messze nem voltak keresztények.

Csak úgy repkedtek az olyan szavak, nevek, amelyeket Sam nem ismert; csak egyet tudott (ha ugyan jól emlékszik), hogy Írország Nyugat-Európában van, több ezer kilométerre Saint-Marytól. Hogy került ilyen messzire?

– Szent Columbának több csodatétele volt. Megharcolt martalócokkal és szörnyekkel, beszélt az angyalokkal és magával Istennel is. Nagyon messziről is járnak ide szerzetesek, hogy ápolják emlékét, és tanuljanak az iskolájában.

Aha! Szóval iskola is van Ionán.

– Én is Dublinból származom – folytatta a barát. – Úgy volt, hogy három évet töltök itt, az apátságban, tanulmányozom a könyveket, de hát... – Elnézett messzire a tenger felé, fürkészte a látóhatárt. – Hamarosan itt lesznek.

– Kik ők?

– A fehér idegenek? Nem tudjuk pontosan, hol a hazájuk. Csak annyi biztos, hogy messze északon. Néhány hónapja errefelé cirkálnak a nagy hajóikkal. Dúlnak, rabolnak, fosztogatnak. És tudomásuk van Chaluim Cille kincséről.

– Kincs?

– Az bizony, kincs. Messze tájon a legcsodálatosabb. Megmutatom, ha szeretnéd. Látod azt az öblöt? – Bal kéz felé, négyszáz-ötszáz méternyire, ott volt az a kis öböl, ahol

Sam tegnap magához tért. – Ott ért partot Szent Columba. És látod ezt a kis halmot? Ott, jobbra! Nohát ott fogjuk elrejtteni a kincset. Gyere csak, majd megérted.

Felmásztak a sziklás magaslatra. Az egyik nagy szirt mögött volt egy ember szélességű hasadék, amelyen átbújva bejutottak egy barlangfélébe. Fölülről egy kis nyíláson jött be némi fény, és Sam úgy érezte, mintha valami kőkorszaki nagy állat háborgó gyomrába került volna. Két egymást keresztező vékony gerenda támasztotta fel a boltozat egy részét, és az egyik tövében egy szekerce hevert.

– A fehér idegenek nem ismernek könyörületet – magyarázta Ranald. Akiket nem ölnek meg, azokat elhurcolják rabszolgának. Állítólag a Mohamed-imádóknak adják el a zsákmányt és a foglyokat... De Szent Columba kincsét nem fogják megkaparintani.

Sam meresztette a szemét, de hiába, nyomát se látta a kincsnek.

– És hol az a kincs? – kérdezte.

– Ma délután áthozzuk ide a legszebb darabokat. Szerintem egyébként már épp ideje.

– De miért olyan biztosak benne, hogy a fehér idegenek nem találják meg ezt a rejtekhelyet?

– Ne félj, én majd megakadályozom őket, hogy rátegyék a kezüket – mondta vészjóslóan Ranald. – Amint délről megjelennek a vitorláik, idejövök a barlangba. Kiütöm azokat a gerendákat, ott ni, és azonnal beomlik a bejárat. Fel-túrhatják az egész szigetet, akkor se találják meg a kincset, elhiheted.

– Jó, de maga hogy fog kijutni innen?

Ranald felmutatott a természetes nyílásra, amelyen a fény beszűrődött.

– Ha Isten is úgy akarja, feljutok. Ezért is jelölt ki engem erre a feladatra az apát: én vagyok a legmagasabb és a legvékonyabb.

„Innen a neve: Piszkafa” – gondolta Sam. Fennhangon pedig ezt kérdezte:

– És ha nem sikerül kijutnia?

– Akkor meghalok. Amiképpen a testvéreim is az átkozott pogányok elleni harcban. De Szent Columba kincse akkor se lesz az övék. – Rámosolygott Samre. – Ne vágj ilyen fancsali képet, te fiú! A te megjelenésed adta vissza a reményt. Legalábbis néhányunknak. Nem lehet a véletlen műve, hogy pont akkor jelentél meg itt, amikor bármelyik percben ránk törhet az ellenség: bizonyára Szent Columba küldött mihozzánk...

Tisztelet csendült ki Ranald testvér szavaiból, és Sam felfogta, hogy a végveszélyben egypár szerzetes hiú reményeket táplál iránta. Hát nem, sem őket, sem magát nem tudja megvédeni, de legalább egy kis jóindulatot kap tőlük, és az is valami.

Visszamentek az apátságba, lerakták a halzsákmányt a konyhában (Piszkafa páratlanul ügyes horgásznak bizonyult), s aztán Ranald intett neki, hogy kövesse a templom melletti házba.

– Most pedig – súgta oda, miközben kinyitotta az ajtót –, most megcsodálhatod Chaluim Cille kincsét.

Sam eltátotta a száját. Húha! Ha az apja itt volna! Ő, aki ámulatba esik, ha meglát egy kopott könyvet... Ezek a szerzetesek olyasmit csinálnak, amit kívülük más senki a világon. Egyesek kis sámlin ülnek, előttük nyitott könyv, azt másolják, hétrét görnyedve nagy tekercesekre. Mások pergamennel foglalatoskodnak, ívekbe hajtogatják, és az ívekből könyveket kötnek. A harmadik csoport tagjai írópolc előtt állnak, és vékony ecsettel színpompás képeket festenek a teleírt lapokra. Sok-sok olajlámpa lógott le láncokon a mennyezetről, és lágú fénnel árasztotta el a helyiséget. A falak mentén kezdetlegesen eszkábált polcokon sorakoztak a befejezett vagy másolni való kötetek. Némelyiknek ezüstös fém táblaborítója volt, szép vésetekkel.

Güzü, a púpos, korholó tekintetétől kísérve Ranald a terem végébe vezette Samet, egy ferde lapú asztalhoz. Olyan könyv volt rajta, amelyet Sam még sosem látott. Tömör arany dombormű volt a fedele, és egy szentet ábrázolt, aki két ujját magasra emelte, és angyalok meg mesebeli állatok vették körül. És a tetejébe tucatnyi drágakő díszítette, kék, piros, zöld, némelyik akkora, mint egy cseresznye. Chaluim Cille kincse!

– Ez a legszebb Evangélium-másolatunk – súgta Piszkafa.

– Ranald testvér! A szabályzat! – förmedt rá a púpos.

Ranald elengedte a füle mellett Güzü megjegyzését (amaz dohogva elvonult), és az ámuló-bámuló Sam kedvéért kinyitotta a jókora kapcsokat, s felütötte a könyvet. A kódexlapokat emberalakokat ábrázoló vagy geometrikus formáktól burjánzó, finom kézzel festett, élénk színű képek

díszítették. Sam nem értett hozzá, de számára is nyilvánvaló volt, hogy ez a Biblia, ha csak másolat is, vagonokat ér.

Talán ha három perce csodálta a könyvet, amikor nyílt az ajtó a háta mögött. A púpos kíséretében beviharzott az apát.

– Ranald testvér! – mondta. – Rendkívüliek ugyan a körülmények, de ez a fiú akkor sem zavarhatja a scriptorium nyugalmit. Semmi szín alatt! Vidd az istállóba, és estebédig zárd be!

– De hát, atyám! – védekezett a barát. – Nem maga mondta, hogy...

– Ne vitatkozz, engedelmeskedj, Ranald! Különből kénytelen leszek mindkettőtökre büntetést kiróni... Egyébként már jól benne vagyunk a délutánban, ideje biztonságba helyezni a köteteket. Szólaljon meg a harang, mindenki jöjjön ide, a scriptoriumba. Te pedig, fiam – fordult Samhez –, hallottad, mit mondtam, este találkozunk a refektóriumban, addig ne lássalak!

Güzü diadalmasan rájuk villantotta a szemét az apát háta mögül, és megdörzsölte a kezét.

Sam verítékben fürödve riadt fel álmából. Keményen feszült a hasa, és furcsa zajokat hallatott. Nem bírta megemészteni a szakács szörnyűséges zöldségkotyvalékát. A zsalu felé pillantott, még alig világosodott.

És rádöbbsent, hogy a morgás, dübörgés, harsogás nem a gyomrából jön.

Talpra szökkent, odaugrott az ablakhoz. Odakintről kiáltozás, fegyvercsattogás. Rémület fogta el, alig bírta kilökn

az ablaktáblát. Csatatér tárult a szeme elé... A fehér idegenek partra szálltak! Legalábbis az előőrsek; csak egy maroknyian vannak, de mind öles termetűek, és mindnek sisakja van. A szerzetesek próbálták útjukat állni, egyesek elbarikádozták magukat a templomban, mások reménytelen közelharcba bocsátkoztak.

Kivágódott az istállóajtó, a tehén elbődült rémületében.

– Szaum! Szaum!

Piszkafa rontott be, karddal a kezében. Bezárta maga mögött az ajtót, zihált.

– Rajtunk ütöttek... Kora hajnalban... Nem voltunk felkészülve. Valaki jelzötüzet gyújtott, avval irányította őket. Előzönlötték az apátságot. – Bumm! Nagyot döndült az ajtó. – Neked kell megmentened a kincset, Szaum, különben megkaparintják ezek a barbárok.

– Én? De hát úgy volt, hogy maga viszi a barlangba! – hebegett Sam. – Én nem vagyok alkalmas...

Bumm! Újabb döndülés.

– Ide figyelj, Szaum! Kevés az időnk. – Térdig felhúzta a csuhát, és mutatta, hogy vérzik a bokája. – Megsebesültem, nem tudok futni. Te ügyes és fürge vagy, neked van rá esélyed, hogy eljuss a rejtekhelyig.

Bumm! Már hasadoztak az ajtódeszkák, és még jobban bőgött a tehén.

– És még valami – fűzte hozzá Ranald, megszorítva Sam karját. – Ott nagyobb biztonságban leszel. És most állj a falhoz, és amint beszakad az ajtó...

Nem maradt ideje rá, hogy befejezze a mondatot, mert az istállóajtó rípiyára tört, és egy vértés alak zúdult be a nyíláson.

– Rajta, Szaum! – parancsolt Ranald testvér, és a kardja lecsapott a betolakodóra.

Sam remegő inakkal kirohant a fegyvercsattogástól hangozó félhomályba. Beugrott egy hordó mögé, aztán meggörnyedve végigosont a palánk tövében. Mihelyt kívül volt a monostor hátsó kapuján, futásnak eredt, tiszta erejéből futott a réten.

„Fuss, Szaum! Mentsd meg Szent Columba kincsét!”
– vélte hallani.

Átugrott az első kis kőfalon, és lekushadt mögötte. Még csak derengett, senki sem láthatta. De ahogy visszánézett, egy szerzetest pillantott meg a kapuban: nem harcolt, sőt nagyban beszélgetett az ellenséggel. Güzü!... Güzü, a púpos, ő árulta el a társait! Ő gyújtott jelzőtűzet, útba irányítva a gyilkos fosztogatókat! És Güzü most az ő irányába mutogat.

Sam a fejét leszegve újra futásnak eredt. Ha van egy kis szerencséje, a fehér idegenek nem vették észre. Csak tudná, kik ezek a rablók! Hányadik század ez itt Ionán?

Megkerülte a látóhatárt lezáró sziklahalmot, és egyszerűen választ kapott a kérdésére. A nyugati partnál két nagy hajó horgonyzott, az orrdíszük sárkányt formázott. A hosszú, karcsú törzs és a vérvörös téglalap alakú vitorla nem hagyott kétséget: ezek drakkarok! Drakkarok, ahogy

a történelemkönyvek ábrázolják őket! A fehér idegenek vikingek!

A döbbenettől Sam megtántorodott, elvesztette az egyensúlyát, és elterült a harmatos fűben. Amit mindmostanáig nem volt hajlandó tudomásul venni, immár nyilvánvaló volt. Az apátság, a scriptorium, a szerzetesek, a vikingek... más korba került! MÁSKORBA KERÜLT!

Visszanézett a monostor felé. Egy viking harcos az ő nyomába ered, a többiek előzönlük az apátságot. És ahol egy-két perce az áruló Güzü testvér állt, élettelen test hever a földön: a barbárok így fizettek cinkosuknak.

Sam felpattant, futott tovább. Nagy előnye volt, viszont üldözője bizonyára gyorsabban fut, mint ő. Felkelt a nap a szürkéllő óceán fölött, narancsszín fénye valószínűtlen árnyalatot adott a partnak. Az a kis öböl, ahová el kellett jutnia, messze-messze volt, majdhogynem a világ végén. Nem csökkentve iramán (a hápogva beszélő s ezért Donald Kacsa csúfnevű testnevelő tanára tanácsára gondolt: „két ütemben szívod be a levegőt, jól fújd ki, ne törd meg a ritmust!”), futott végig az ösvényen, amelyen tegnap Piszka-fával haladt. Milyen messze volt az a horgászás, húha!

Végre a tengerparton magasodó domb tövébe ért. A viking még mindig négyszáz-ötszáz méterrel lemaradva követte. Úgy látszik, biztos benne, hogy úgysis elkapja, vagy pedig mégse olyan jó futó, mint Sam képzelte volna. Rémületes sisakja egész az álláig eltakarja a fejét, a pajzsának legalább másfél méter az átmérője, és persze kardja is van. Jobb futni előle, mint szemtől szembe kerülni vele.

Sam lihegve kapaszkodott felfelé a sziklákön. Hol a barlang bejárata? Ott, ott, egy kicsit feljebb. Becsusszant a hasadékon, és majdnem orra bukott, merthogy a szerzetesek asztalkákat helyeztek el a barlangban, azokra tették a kódexeket. Gyorsan a szekercét! Jól megmarkolta a nyelét, és belevágta az egyik – a vékonyabb – gerendába. Mi lesz, ha nem sikerül? Ha nem dől össze az építmény? Kettőzött erővel odasújtott, és láss csodát! Hasadni kezdett a fa. Gyerünk! Gyerünk! Nagy reccsenés, és a gerenda megadta magát. A bejárat fölött megremegett a kő, de más nem történt. Sam megdörzsölte a tenyerét, máris feltörte a szekercenyél. Nem számít, a fehér idegen már biztosan itt van, közel. Nekiveselkedett a másik tartógerendának; emez minden csapástól nagyot rándult. És ha az egész boltozat fogja magát, és a fejére omlik? DZSAUMM! Samnek éppen csak sikerült hátraugrania. Leomlott a boltozat, és sok tonna szikla zárta el a bejáratot. Győzelem!

Amikor végre egy kicsit már oszladozott a por, Sam, kilihegve magát, körülnézett, és megállapította, hogy semmi-
ben nem esett nagy kár. Csak az egyik asztal sérült meg, és néhány könyv a földre esett. Önkéntelenül szépen egymásra rakta őket (nemhiába „könyves” ember fia!). A legkisebb könyvnek szokatlan volt a formája: egész hosszúka volt, egy gyűrűvel a végén. Talán, hogy az övre lehessen akasztani? Belül, furcsamód, vagy két tucatszor ugyanaz a lap: egy sziget, talán Iona rajza és alatta valami latin szöveg, amit sajnós Sam még mindig nem értett. De nem volt idő ezen sajnálkozni, mert odakint zaj támadt. Valaki püfölte

a sziklát. Tehát a viking a nyomában van. Hát persze, nem süket, hallotta, hogy leomlanak a sziklák. Valószínűleg próbálja őket eltávolítani az útból.

Sam körülnézett, mivel tudna védekezni. Ezt a gerenda-darabot végső esetben használhatná mint buzogányt, habár nem valami alkalmas fegyver. De hát a drága bőrkötéses könyvek mégúgy se, nem beszélve arról az aranyborítású-ról, amelyiket a scriptoriumban lapozgatott. Jobban szemügyre véve a helyiséget, megakadt a szeme egy ládán, amely egy falba vájt fülkefélében rejtezett. Odavitte a barlang közepére, ahová a felülről jövő fénypászma esett. Arany- és ezüstpénzek! A monostor másik kincse! Ahogy beletúrt a ládába, figyelmes lett egy lyukas érmére. A felirata olvashatatlan, ellenben pont akkorának látszik, mint... Igen!... mint az, amelyiket tegnapelőtt talált az apja pincéjében. Az érme, ami pont ráillik a napra, és ami miatt bekövetkezett ez az egész. Hogy nem jutott ez előbb eszébe? Egy érme segítségével jutott Ionára, és kell egy másik érme, hogy visszajusson. A megfelelő méretű, lyukkal a közepén.

Sam eldugta az érmét a gatyájába, amit a kulcsár testvér utalt ki neki. Chaluim Cille öble talán ha tízpercnnyire van innen. Ha sikerül eljutnia a faragott kőhöz...

Felmérte, milyen hosszú lehet az a természet formálta kémény vagyis hát kürtő, amelyen át a barlang felső nyílásához juthat. Legalább tizenöt méter. Nyáron belekóstolt a falmászásba: talán meg tudja csinálni. De először is valami állvány kell, amiről eléri egyáltalán a kürtőt. Kiválasztotta a barlang legszárazabb sarkát, és odahordta, gondosan

feltornyozta a könyveket, aztán egymásra rakta az asztalokat. Felmászott a hevenyészett létrán, és a felső fokról különösebb gond nélkül be tudta feszíteni a testét az összeszűkülő sziklafalak közé. Lassan, óvatosan toltta magát egyre feljebb, próbálva nem odafigyelni a beomlasztott barlangbejárat előtt küszködő viking ordítózására. Hárompercnyi araszolás után Sam kijutott a dombtetőre; maga a rés már éppen csak akkora volt, hogy kifért rajta. Teleszívta a tüdejét a sós tengeri levegővel. Most már csak arra kell vigyáznia, hogy észre ne vegyék.

Lehasalt, és fürgén, mint a gyík, elkezdett lefelé kúszni a halom túloldalán. Hacsak föl nem megy a viking a dombtetőre, nemigen láthatja meg. De az óvatosság sosem árt, Sam csak akkor egyenesedett fel, amikor már jó messzire volt. És most irány a Chaluim Cille öble.

A partszegélyre érve (Donald Kacsa megdicsérte volna, akkora sprintet vágott le) Sam bevetette magát a sziklák közé. Rögtön megtalálta a faragott kötömböt. Most tehát hazamegy.

Reszkető kézzel előhalászta a lyukas érmét, és miután még egyszer körbepillantott, ráillesztette a napra. Langyosodni kezdett a kő, aztán pedig pokoli forróság öntötte el Sam egész karját. Kítátotta a száját, hogy kiáltson, de nem jött ki hang a torkán, és amúgy se hallotta volna senki.